

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 07 Латинська мова

Освітня програма Середня освіта (Біологія та
здоров'я людини)

Спеціалізація 014.05 Біологія та здоров'я людини

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними
спеціалізаціями)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "28" серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

Силабус – це документ, в якому роз’яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури, політики, зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною.

Студент має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, силабус створюється для студента.

Форма силабусу розглянута на засіданні НМР університету
Протокол № ____ від «__» _____ 2023 р.

Форма силабусу Затверджена Вченою радою університету
Протокол № ____ від «__» _____ 2023 р.

Розробники силабусу: Петришин Марта Йосипівна – доцент кафедри загального та германського мовознавства

Зміст

1. Загальна інформація.....	4
2. Опис дисципліни	4
3. Структура курсу	6
4. Система оцінювання курсу (зразок).....	9
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу	
6. Ресурсне забезпечення.....	10
7. Контактна інформація.....	12
8. Політика навчальної дисципліни.....	12

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Латинська мова
Освітня програма	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Спеціалізація (за наявності)	014.05 Біологія та здоров'я людини
Спеціальність	014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Основна
Курс / семестр	
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – год. Семінарські заняття – 30 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/4022

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Курс “Латинська мова” є складовою частиною програми професійної підготовки вчителів біології та основ здоров'я. Вивчення латинської мови формує підґрунтя для опанування студентом циклу професійно-орієнтованих дисциплін (ботаніки, зоології, мікробіології, анатомії людини), передбачає засвоєння здобувачами освіти нормативної граматики, оволодіння уміннями і навичками читання, письма, граматичного аналізу і перекладу ботанічних, зоологічних, анатомічних термінів, формує осмислений підхід до використання природничих термінів греко-латинського походження у фаховій комунікації та педагогічній діяльності на високому науковому та методичному рівні.

Метою викладання дисципліни “Латинська мова” є практичне оволодіння сучасною природничою термінологією, отримання знань з елементарного курсу латинської граматики, необхідних для свідомого засвоєння і грамотного використання в педагогічній діяльності міжнародної ботанічної, зоологічної, анатомічної і хімічної номенклатур, природничих термінів латинського та давньогрецького походження.

Основними цілями вивчення дисципліни “Латинська мова” є ознайомлення студентів з роллю латинської мови у формуванні природничої термінології; накопичення системи теоретичних знань з фонетики, морфології, лексики, словотворення латинської мови, необхідних для розуміння принципів утворення уніомінальних, біномінальних, тріномінальних та складених назв рослин і тварин, правил позначення гібридів та культурних рослин, інформативного змісту латинських біологічних номенклатурних

найменувань, значення уніфікованих кінцевих елементів; формування фахової термінологічної компетентності.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні віхи історії латинської мови та її значення для природничої науки;
 - базові фонетичні, морфологічні, синтаксичні особливості латинської мови (словникову форму всіх частин мови, що вивчаються в курсі; дієвідміни, іменники п'яти відмін, прикметник, дієприкметник, числівники, займенники);
 - найважливіші греко-латинські терміноелементи, які складають біологічну номенклатуру;
 - 250 найуживаніших біологічних термінів.
- Вміти:
- правильно писати латинські літери;
 - вільно читати латинською мовою;
 - вміти перекладати з латинської мови на українську і з української на латинську біологічні, зоологічні, анатомічні та хімічні терміни, прості фрази;
 - визначати частини (компоненти) складного терміна, розуміти етимологію терміна-композиції, розуміти інформативне навантаження термінів та визначати загальний зміст термінів-композицій;
 - розуміти та аналізувати структуру словосполучень найважливіших біологічних термінів;
 - аналізувати особливості словотвірної структури природничих термінів;
 - відмінювати іменники I-V відмін;
 - узгоджувати прикметники з іменниками;
 - утворювати ступені порівняння прикметників;
 - відмінювати дієслова різних дієвідмін у теперішньому часі;
 - перекладати адаптовані тексти фахової тематики;
 - розуміти принципи утворення уніомінальних, біномінальних, тріномінальних та складених назв рослин і тварин, правила позначення гібридів та культурних рослин, визначати інформативний зміст латинських біологічних номенклатурних найменувань, знати значення уніфікованих кінцевих елементів.

Компетентності

ІК01 – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти (за предметною спеціалізацією “Біологія та здоров'я людини”), що передбачає застосування законів, теорій та методів біологічної науки, психології, наук про освіту та про здоров'я і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов

організації освітнього процесу та створення здоров'язбережувального освітнього середовища на рівні ЗЗСО.

ЗК06 – Здатність розуміти знання про будову, функції, життєдіяльність, класифікацію, походження, поширення, практичне значення живих організмів і біологічних систем усіх рівнів їх організації.

ЗК 10 – Здатність до саморозвитку, рефлексії і самовдосконалення упродовж професійної діяльності та життя.

СК 7 – Здатність розкривати сутнісні ознаки біологічних явищ, процесів і технологій, розв'язувати біологічні задачі.

СК 18 – Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності та оцінки сучасного передового педагогічного досвіду.

Програмні результати навчання

ПР01 – Здатність демонструвати знання і розуміння провідних понять, узагальнень і законів, концепцій, вчень і теорій біології та інших суміжних наук.

ПРН08 – Здатність знаходити та використовувати інформацію з різних джерел (електронних, письмових) згідно із завданням.

ПРН09 – Здатність використовувати відповідну термінологію в усній та письмовій формах державною та іноземною мовами, виконувати статистичне опрацювання результатів дослідження та правильно їх оформляти.

ПРН16 – Здатність до роботи в міждисциплінарних областях знань, нетрадиційних системах освіти, формах та типах навчання.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Історія розвитку латинської мови. Роль латинської мови у формуванні природничої термінології.	Усвідомлення ролі класичних мов у формуванні міжнародної природничої термінології.	Доповідь
2.	Латинський алфавіт. Фонетика. Довгота і короткість складів. Наголос	Вироблення навиків написання букв латинського алфавіту і латинізованих природничих термінів, засвоєння правил орфоєпії і наголосу.	Виконання вправ, письмових завдань, тестування
3.	Вступ до термінології. Іменник як частина мови. Неузгоджене означення	Формування знань про структуру словникової форми іменника, вміння визначати відміну за словниковою формою,	Виконання вправ, письмових завдань, тестування,

		утворювати називний і родовий відмінки однини, розуміння структури неузгодженого означення в природничих термінах.	лексичний мінімум
4.	Прикметник як частина мови. Узгоджене означення. Вищий ступінь порівняння прикметників у природничій термінології	Формування знань про структуру словникової форми прикметника, вміння визначати групу прикметника за словниковою формою, утворювати називний і родовий відмінки однини, узгоджувати прикметники з іменниками.	Виконання вправ, письмових завдань, тестування, лексичний мінімум
5.	Дієслово як частина мови. Теперішній час дійсного способу активного стану. Наказовий спосіб.	Формування знань про словникову форму дієслова, вміння визначати дієвідміну, утворювати і перекладати дієслівні форми.	Виконання вправ, письмових завдань, тестування, лексичний мінімум
6.	Перша відміна іменників. Біномінальні назви. Назви родин рослин і тварин. Прийменник	Вміти відмінювати іменники першої відміни, знати греко-латинські дублети іменників першої відміни, суфікси іменників першої відміни, вживати прийменники в природничій термінології, пояснювати та аналізувати біномінальні назви, утворювати латинські назви родин рослин і тварин.	Виконання вправ, письмових завдань, тестування, лексичний мінімум
7.	Друга відміна іменників. Правило середнього роду. Ablativus qualitatis. Латинські назви гібридів і культурних рослин	Вміти відмінювати іменники другої відміни, знати греко-латинські дублети іменників другої відміни, словотворчі суфікси, розуміти вживання Ablativus qualitatis в природничих описах, аналізувати та утворювати	Виконання вправ, письмових завдань, тестування, лексичний мінімум Виконання вправ, письмових

		латинські назви гібридів і культурних рослин.	завдань, тестування, лексичний мінімум
8.	Прикметники першої групи. Дієприкметник минулого часу пасивного стану.	Вміти визначати за словниковою формою і відмінювати прикметники першої групи, знати греко-латинські дублети прикметників першої групи, словотворчі суфікси, визначати інформативне значення видових епітетів, утворювати і вживати дієприкметник минулого часу пасивного стану в природничих термінах.	Виконання вправ, письмових завдань, тестування, лексичний мінімум
9.	Третя відміна іменників. Приголосний тип. Голосний тип. Мішаний тип.	Вміти визначати за словниковою формою тип відмінювання, відмінювати іменники третьої відміни, знати греко-латинські дублети іменників третьої відміни, словотворчі суфікси, визначати кінцеві елементи ботанічних назв.	Виконання вправ, письмових завдань, тестування, лексичний мінімум
10.	Прикметники другої групи. Дієприкметник теперішнього часу активного стану.	Вміти визначати за словниковою формою і відмінювати прикметники другої групи, знати греко-латинські дублети прикметників першої групи, словотворчі суфікси, розуміти особливості вживання дієприкметників теперішнього часу активного стану в біологічній термінології.	Виконання вправ, письмових завдань, тестування, лексичний мінімум
11.	Четверта відміна іменників. П'ята відміна іменників. Триномінальні та складені назви.	Вміти відмінювати іменники четвертої і п'ятої відмін, знати греко-латинські дублети іменників відміни четвертої і п'ятої відмін, словотворчі суфікси,	Виконання вправ, письмових завдань, тестування,

		розуміти принцип утворення тріномінальних і складених назв.	лексичний мінімум
12.	Ступені порівняння прикметників. Прислівник.	Вміти утворювати ступені порівняння прикметників і прислівників, розуміти особливості вживання ступеневих форм у природничих термінах.	Виконання вправ, письмових завдань, тестування, лексичний мінімум
13.	Розряди числівників. Ablativus temporis.	Знати кількісні, порядкові, розділові і прислівникові числівники, римські цифри, греко-латинські дублети числівників, розуміти вживання Ablativus temporis у природничих описах.	Виконання вправ, письмових завдань, тестування, лексичний мінімум
14.	Основи словотвору. Суфіксація. Префіксація. Основоскладання	Вміти визначати афікси латинського та грецького походження в структурі природничих термінів, знати основні правила словотвору в латинській мові.	Укласти таблицю греко-латинських афіксів і коренів
15.	Історія становлення природничої термінології і номенклатури. Ботанічна номенклатура. Зоологічна номенклатура. Латинська хімічна номенклатура	Знати основні правила і принципи побудови природничих термінів.	Укласти словник природничих термінів латино-грецького походження

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	–
Практичні заняття	25
Самостійна робота	10
Контрольна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Залік	50

Максимальна кількість балів	100
-----------------------------	-----

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		—
Практичні заняття		2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2					25
Самостійна робота																10		10
Контрольна робота														10				10
Індивідуальні завдання															5			5
Залік																		50
Всього за тиждень		2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	10	5	10		100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійні презентації (лептоп, проектор), використання системи дистанційної освіти для проведення тестування.
-----------------------------------	---

Література:

	Балаєва О.Ю., Вакулик І.І. Латинська мова для студентів агрономічного та плодоовочевого факультетів. К., 2010. 324 с.
	Дяків О.Ю., Петришин М.Й. Практикум з латинської мови для студентів природничих спеціальностей. Івано-Франківськ, 2015. 115 с.

	<p>Закалюжний М.М. Латинська мова: Підручник. К. : Либідь, 2003. 368 с.</p>
	<p>Лазарєв О. В. Латинська мова : навчальний посібник для студентів агробіологічних спеціальностей. Умань : Видавець «Сочінський», 2017. 130с.</p>
	<p>Перерва В. В. Латинь. Ботанічна термінологія : Довідник для студентів спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) / укладач Перерва В. В. – Кривий Ріг: КДПУ, 2020. 120 с.</p>
	<p>Петришин М.Й., Загайська Г.М. Практикум з латинської мови для студентів природничих спеціальностей: навчальний посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2022. 152 с.</p>
	<p>Петришин М.Й. Загайська Г.М. Repetitorium Latinum. Pars prima: збірник вправ для контрольних і самостійних робіт з латинської мови. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 172с.</p>

	<p>Ревак Н.Г., Сулим О.Ю., Назаренко О.Ю. Латинська мова та основи біологічної термінології : підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 406 с.</p>
---	---

7. Контактна інформація

Кафедра	Загального та германського мовознавства, вул. Шевченка, 57, кабінет 408, (0324)596010, https://kzigm.pnu.edu.ua/ , kzm@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Петришин Марта Йосипівна, канд. філол. наук, доц.
Контактна інформація викладача	marta.petryshyn@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника прагне створити середовище, яке сприяє навчанню, науковій роботі, впровадженню інновацій, інтелектуальному розвитку студентів і працівників, підтримці особливої академічної культури взаємовідносин. У цій канві політика дисципліни “Латинська мова” спрямована на дотримання академічної доброчесності зі сторони викладача і студентів, які включають основні принципи: особистого прикладу; відповідальності; справедливості; сміливості; академічної свободи; взаємоповаги; прозорості; взаємної довіри; партнерства та взаємодопомоги; компетентності й професіоналізму; безпеки та добробуту; законності. Дотримання правил поведінки студентів і</p>
--------------------------	---

	викладачів, передбачених Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №11, від 29 листопада 2017 року).
Пропуски занять (відпрацювання)	Студенти зобов'язані відвідувати заняття, незалежно у якій формі вони проводяться (авдиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення окремих студентів до складання семестрового контролю. Відпрацювання пропусків без поважних причин дозволяється лише за заявою на ім'я декана і набуття чинності відповідного розпорядження. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються без попередніх узгоджень.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Завдання, які студент виконав пізніше зазначених кінцевих термінів не приймаються і повинні бути відпрацьовані індивідуально. Винятком із цього правила є наявність поважної причини з її документальним підтвердженням.
Невідповідна поведінка під час заняття	Студенти, чия поведінка впродовж одного чи кількох занять не відповідає загальним нормам, встановленим Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, можуть бути тимчасово відсторонені від заняття з подальшим індивідуальним відпрацюванням у позаурочний час.
Додаткові бали	-
Неформальна освіта	-

счмчям Викладач, к. філол. н., доц.

Петришин М. Й.

